

ΚΥΝΗΓΟΙ ΘΗΣΑΥΡΩΝ ΣΤΟ ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΟΝ

Βρισκόμαστε στο σπίτι του Ερρίκου Σλήμαν (1822-1890). Σας θυμίζει κάτι το όνομα αυτό;

.....
.....
Ήταν λάτρης του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και έβαλε ως στόχο της ζωής του να αποκτήσει χρήματα και να αφοσιωθεί στο όνειρό του. Τον στοίχειωνε η εικόνα της φλεγόμενης Τροίας.

Ποια ιστορία έρχεται στο μυαλό σας; Μπορείτε να μας πείτε τα ονόματα βασιλέων εκείνης της εποχής;

.....
.....
Ήταν 36 ετών και είχε αποκτήσει μία σημαντική περιουσία με τις επιχειρηματικές του επιλογές. Αποφάσισε τότε να σπουδάσει αρχαιολογία και να ακολουθήσει το όνειρό του.

Γνωρίζετε ποιες ανασκαφές διεξήγαγε και τι ανακάλυψε;

.....
.....
Αφού πραγματοποιήθηκε το όνειρό του, αποφάσισε να κτίσει ένα μέγαρο στο οποίο θα φιλοξενούσε τους θησαυρούς και την αγάπη του για τον Όμηρο. Ζήτησε λοιπόν από τον Ερνέστο Τσίλλερ να σχεδιάσει και να ολοκληρώσει το μέγαρό του, δίνοντάς του συγκεκριμένες οδηγίες. Πράγματι το μέγαρο κτίστηκε το διάστημα 1878-79 και το έργο επέβλεπε ο μηχανικός Β.Δροσινός, προσωπικός φίλος του Σλήμαν, ενώ τη διακόσμηση (τις τοιχογραφίες και τις οροφογραφίες) ζωγράφισε ο Σλοβένος Γιουρι Σούμπιτς και τα ψηφιδωτά τα φιλοτέχνησαν Ιταλοί ψηφοθέτες. Το τριώροφο κτήριο απετέλεσε κόσμημα για την εποχή του και ο Σλήμαν το ονόμασε «Ιλίου Μέλαθρον», δηλαδή παλάτι του Ιλίου

(Τροίας). Μάλιστα τις τοιχογραφίες πλαισιώναν αποσπάσματα από τον Όμηρο. Στόιχισε το αστρονομικό ποσό για την εποχή των 439.650 δραχμών, οι τοιχογραφίες 8.500 και τα ψηφιδωτά 20.201 δραχμές. Τόσο η ονομασία του κτηρίου όσο και η αγάπη του Σλήμαν για τον Όμηρο απορρέει από την αφοσίωσή του στην ελληνική αρχαιότητα.

Γιατί πιστεύετε ότι ονόμασε έτσι το σπίτι του; Τι του θύμιζε;

.....
.....
.....

Όταν μιλάμε για τον 5^ο αι., π.Χ. αναφερόμαστε στην κλασική εποχή, και ο πολιτισμός, η τέχνη χαρακτηρίζονται κλασικά. Όταν δημιουργήθηκε ανεξάρτητο νεοελληνικό κράτος υιοθετήθηκαν μοτίβα διακοσμητικά και γραμμές που θύμιζαν την κλασική αρχαιότητα. Η τάση αυτή ονομάστηκε νεοκλασικισμός. Θα λέγαμε ότι το σπίτι του Σλήμαν είναι νεοκλασικό.

Να παρατηρήσετε το κτήριο εξωτερικά και εσωτερικά. **Μπορείτε να φανταστείτε πόσο λαμπρή γιορτή οργανώθηκε από τον ιδιοκτήτη του για να δεξιωθεί φίλους και προσωπικότητες της εποχής εκείνης; Να περιγράψετε τη δεξίωση, όπως τη φαντάζεστε και να αναφέρετε ποιες προσωπικότητες της κοινωνίας εκείνης παρευρέθηκαν.**

Βρισκόμαστε στο Ιλίου Μέλαθρον και αποφασίσαμε να ψάξουμε τους θησαυρούς που κρύβει. Το Μουσείο περιλαμβάνει έκθεση σφραγίδων και νομισμάτων με τα οποία έδιναν ταυτότητα στα αγαθά τους και ολοκλήρωναν τις συναλλαγές τους οι άνθρωποι άλλων εποχών.

Εμείς βρισκόμαστε στον 1^ο όροφο και αναζητούμε τους δικούς μας θησαυρούς. Κάθε ομάδα διαβάζει προσεκτικά την ιστορία της και αναζητά στις προθήκες να ανακαλύψει ποια είναι τα αντικείμενα της ιστορίας της.

Σε κάθε προθήκη υπάρχουν αντικείμενα (νομίσματα) και εσείς θα καταγράψετε πολύ προσεκτικά :

1. Πού βρέθηκαν ; (πόλη και τοποθεσία ή αν δεν υπάρχει κάτι τέτοιο σε ποια ευρύτερη περιοχή)
2. Πώς ανακαλύφθηκαν και από ποιόν/ούς;
3. Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα; Είναι όλα ίδια; Καταγράψτε τα αναλυτικά.
4. Παριστάνουν κάτι; Ποιες πληροφορίες μας δίνουν οι αναπαράστασεις, το υλικό και ο τόπος;

ΟΜΑΔΑ Α΄

Η Ολύνθος είναι μια πλούσια πόλη στη Χαλκιδική, στον Τορωναίο κόλπο (ανάμεσα στο πρώτο και στο δεύτερο πόδι της Χαλκιδικής). Η ακμή της εντοπίζεται στα κλασικά χρόνια και υπήρξε μέλος της Α΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας. Ιδρυτής της σύμφωνα με την παράδοση ήταν ο Ηρακλής. Στα χρόνια της ακμής της η πόλη χρειάστηκε να επεκταθεί και εκτός των τειχών της. Τα σπίτια όμως που κτίστηκαν σε αυτήν την περιοχή ακολούθησαν το ρυμοτομικό σχέδιο της πόλης, όπως θα δείτε και από το σχέδιο της πίσω σελίδας.

Ας μεταφερθούμε πίσω στον χρόνο και ας πάμε στο 348 π.Χ. Η πόλη είναι πλούσια, γιατί ανήκει σε μία κοινότητα πόλεων όπου μπορεί να διοχετεύει τα αγαθά που παράγει και η γεωγραφική της θέση της επιτρέπει να αναπτύξει το εμπόριο. Λίγο πριν να ανέλθει στον θρόνο της Μακεδονίας ο Φίλιππος ο Β΄ αναδεικνύεται πρωτεύουσα του Κοινού των Χαλκιδέων, δηλαδή ας πούμε ότι όλες οι πόλεις της Χαλκιδικής συμάχησαν και «ενώθηκαν» με κοινά συμφέροντα οικονομικά. Μάλιστα ακολούθησαν και κοινό νομισματικό και σταθμητικό κανόνα, δηλαδή νομίσματα και μονάδες μέτρησης με τα ίδια κριτήρια. (και οι πόλεις της Μακεδονίας και της Θράκης)

Σας θυμίζει κάτι ανάλογο που συμβαίνει στις ημέρες μας; **Θα μπορούσατε να αναφέρετε μία τέτοια Κοινότητα ή Ένωση κρατών που να έχει κοινά οικονομικά συμφέροντα και να έχει κοινό νόμισμα;**

.....
Ο Φίλιππος ο Β΄ αποφασίζει να επεκτείνει την κυριαρχία του και σε πόλεις της Χαλκιδικής. Έτσι, το 348 π.Χ. αρχίζει τη στενή πολιορκία της Ολύνθου. Ο Δημοσθένης μάταια προσπαθεί να πείσει τους Αθηναίους να στείλουν βοήθεια στους συμμάχους τους. Τελικά, όταν θα πεισθούν οι Αθηναίοι και θα στείλουν στρατό, θα είναι πολύ αργά. Ο Φίλιππος κυριεύσει την πόλη και θα την παραδώσει στις φλόγες. Μάλιστα τους κατοίκους της θα τους πουλήσει δούλους.

Λίγο πριν την καταστροφή, ο Φιντίας, ένας πλούσιος έμπορος, που έχει κτίσει το σπίτι του έξω από τα τείχη της πόλης, θα σκάψει σε μια γωνιά και θα κρύψει μέσα σε μια οινοχόη αργυρά νομίσματα.

Καταγράψτε τις πληροφορίες από την προθήκη:

Τι είναι η οινοχόη; Μπορείτε να τη ζωγραφίσετε;

Από ποιες περιοχές/πόλεις προέρχονται τα νομίσματα;

.....
.....

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα τα νομίσματα;

.....

Τι απεικονίζουν;

.....

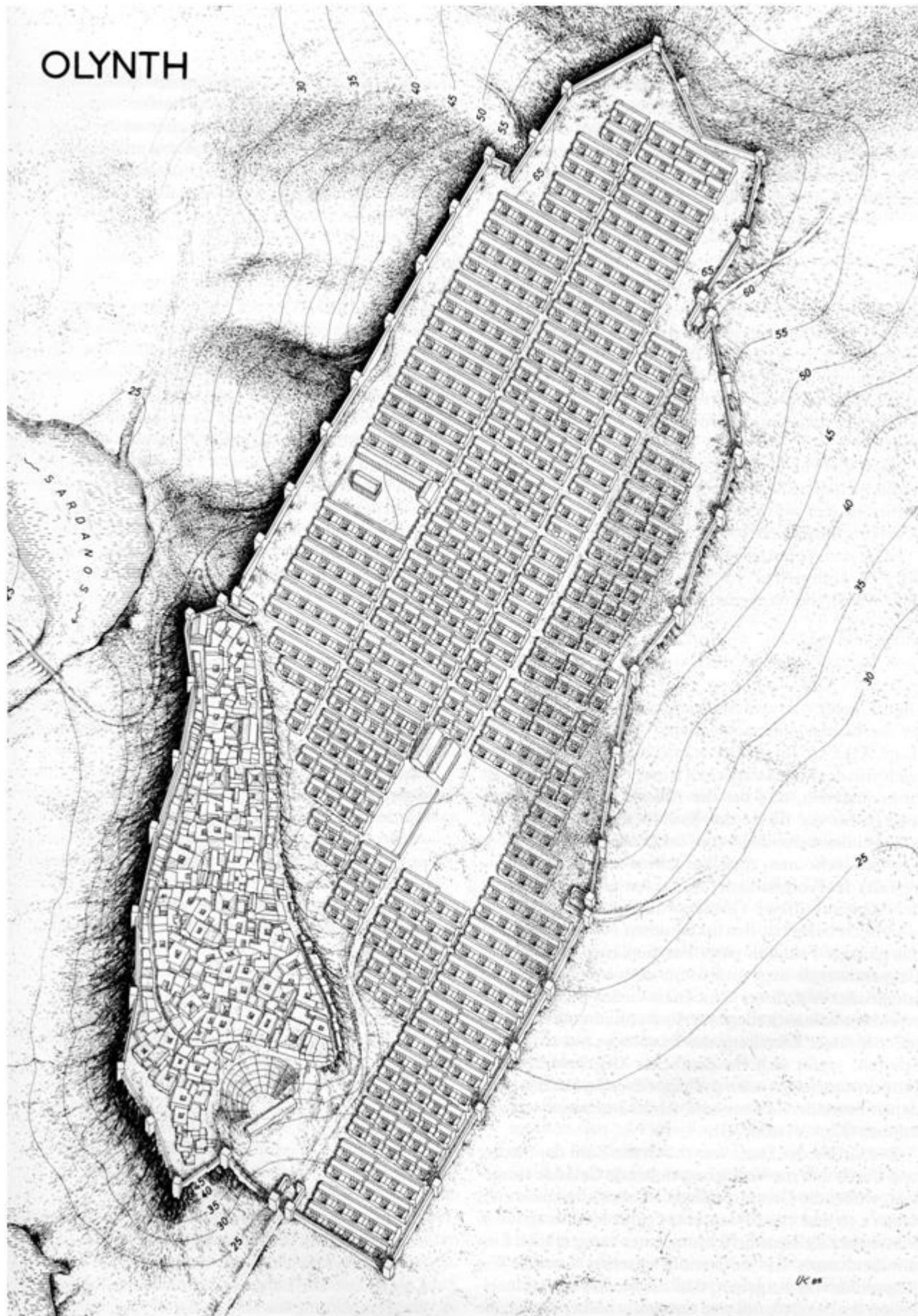
Τι ονομασία θα δίνετε στο εύρημα αυτό;

.....

Μπορείτε να φανταστείτε τη συνέχεια της ιστορίας του Φιντία;

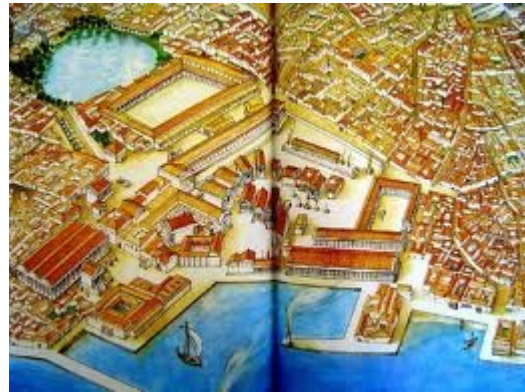
.....
.....
.....
.....
.....
.....

OLYNTH

ΟΜΑΔΑ Β΄

Η Δήλος τον 2^ο αιώνα π.Χ. ήταν λιμάνι ελεύθερο από δασμούς σύμφωνα με διάταγμα των Ρωμαίων. Αυτό το διάταγμα ωφέλησε τους κατοίκους οικονομικά, γιατί οι εμπορικές σχέσεις και η διακίνηση των προϊόντων στο μεγαλύτερο ποσοστό γινόταν από το νησί. Την περίοδο αυτή, σημειώνουμε ότι η καταστροφή της Καρχηδόνας και της Κορίνθου, έδωσαν το προβάδισμα στη Δήλο. Η Δήλος στα κλασικά χρόνια ήταν μόνο θρησκευτικό κέντρο, αλλά κατά την περίοδο της ρωμαϊκής κατοχής είναι ένα πολύβουο, κοσμοπολίτικο κέντρο. Επομένως, θα δούμε να υπάρχουν εκτός από ναούς και κατοικίες πλούσιες, καταστήματα και δημόσια κτήρια.

Ο Πολύφημος, είχε ένα κατάστημα στην αγορά της Δήλου. Ήταν ευχαριστημένος από την εργασία του και διέθετε και ένα πλούσιο σπίτι κοντά στο θέατρο της πόλης. Οι πελάτες του και οι συναλλαγές του ήταν με Αθηναίους κυρίως. Αυτοί του είχαν διηγηθεί ότι ο Μιθριδάτης ο Στ΄, βασιλιάς του Πόντου, είχε επιτεθεί και είχε κυριεύσει περιοχές της Μικράς Ασίας από τους Ρωμαίους. Ήταν ζήτημα χρόνου, έλεγαν να στραφεί εναντίον των νησιών του Αιγαίου. Πράγματι το 88 π.Χ. ο Μιθριδάτης κυριεύει και καταστρέφει τη Δήλο.

Λίγο πριν να πλησιάσουν τα καράβια του Μιθριδάτη στο νησί, ο Πολύφημος σε ένα κρυφό μέρος του καταστήματός του μία ποσότητα νομισμάτων.

Να καταγράψετε τα ευρήματα της προθήκης

Από ποιες περιοχές/πόλεις προέρχονται τα νομίσματα;

.....
.....

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα τα νομίσματα;

.....

Τι απεικονίζουν;

.....

Τι ονομασία θα δίνετε στο εύρημα αυτό;

.....

Μπορείτε να φανταστείτε τη συνέχεια της ιστορίας του Φιντία;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΟΜΑΔΑ Γ΄

Την αρχαία Κόρινθο όλοι την αποκαλούσαν **ολβία**, δηλαδή ευτυχισμένη. Και ήταν πράγματι γιατί ήταν πολύ πλούσια. Και τούτο το όφειλε στη γεωγραφική της θέση και στην πλούσια παραγωγή σε προϊόντα. Σας θυμίζουμε ότι οι Κορίνθιοι ήδη από τα γεωμετρικά χρόνια κατασκεύασαν τη Δίολκο, ένα «πλακόστρωτο δρόμο» που ένωνε το Λέχαιον και τις Κεγχρεές και με αυτόν τον τρόπο ένα καράβι που κατευθυνόταν στη Δύση δεν χρειαζόταν να κάνει τον γύρο της Πελοποννήσου. Ο Ισθμός έφερε πολλά χρήματα στους Κορίνθιους, αλλά και δημιουργούσε συνθήκες πλούτου για τις γύρω περιοχές. Η πόλη ήταν πολύ σημαντική για όλους όσους ήθελαν να ταξιδέψουν προς τη Δύση αλλά αντίστροφα. Γι' αυτό και συνήθιζαν να λένε «ου παντός πλειν ες Κόρινθον», ότι δηλαδή δεν είναι δυνατόν να μην περάσει με το καράβι του κάποιος από την Κόρινθο.

Σημαντικός ναός ήταν αυτός του Απόλλωνα. Είχε δωρικούς κίονες, του 6 στις στενές πλευρές και 15 στις μακρές. Για τη στήριξη της οροφής υπήρχαν εσωτερικές κιονοστοιχίες κατά μήκος του αρκετά επιμήκους σηκού, ο οποίος ήταν χωρισμένος σε δύο δωμάτια και επιπλέον σε πρόναο και οπισθόδομο που είχαν στην πρόσοψή τους ανά δύο κίονες ανάμεσα σε παραστάδες. Κτίστηκε το 530 π.Χ.

Κοντά στον ναό ήταν η αρχαία αγορά και φυσικά όλα τα δημόσια κτήρια. Ο Δημόφιλος είχε ένα κατάστημα με διάφορα είδη και ήταν πολύ γνωστός σε όσους επισκέπτονταν ή ήθελαν να πουλήσουν τα αγαθά τους. Ήταν έτοιμος να αγοράσει τα πιο περίεργα αντικείμενα αλλά και αυτός που πρόθυμα θα τα αγόραζε. Εκείνη την ημέρα κάτι φοβερό συνέβη. Έφτασαν στην πόλη εχθρικά πλοία και οπλισμένοι άνδρες μπήκαν στην πόλη. Ο Δημόφιλος μάζεψε ό,τι πολύτιμο είχε και πριν φύγει για να σωθεί έσκαψε σε μία κοιλότητα. Στο δάπεδο της βόρειας στοάς ο Δημόφιλος έκρυψε τα πολύτιμα αντικείμενα που είχε και τα σκέπασε με ένα πινάκιο, δηλαδή ένα πιάτο θα λέγαμε σήμερα. Ήθελε όταν θα έφευγαν οι εχθροί να πάει να τα αναζητήσει. Δεν τα κατάφερε.

Να τα αναζητήσετε και να τα καταγράψετε.

.....
.....
.....
.....
.....

Τι απεικονίζουν; Από τι υλικό είναι φτιαγμένα;

.....
.....
.....

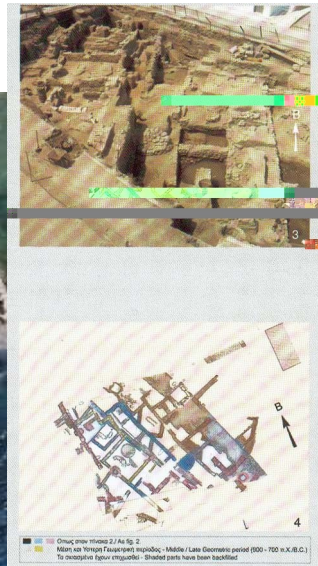
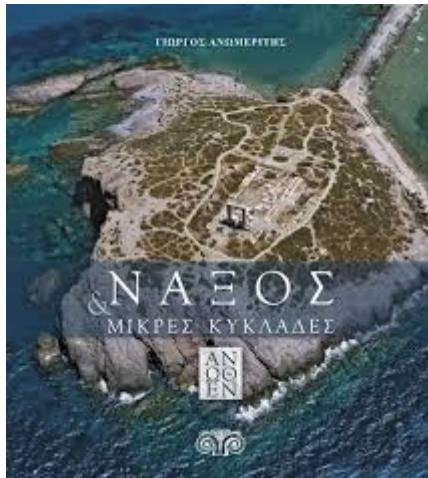
Από ποιες περιοχές προέρχονται; Με ποιους δηλαδή ο Δημόφιλος είχε συναλλαγές;

.....
.....
.....
.....

Μπορείτε να συνεχίσετε εσείς την ιστορία του Δημόφιλου;

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΟΜΑΔΑ Δ΄

Τα λατομεία μαρμάρου έδωσαν τη δυνατότητα στο νησί της Νάξου να καταλάβει την πρώτη θέση σε παραγωγή και πώληση αυτού του υλικού που ήταν περιζήτητο για την κατασκευή ναών και αγαλμάτων. Αυτό και μόνο το γεγονός έδωσε τη φήμη ότι η πλαστική «γεννήθηκε» στη Νάξο. Επιπλέον το σμυριγλί, η σμύριδα της Νάξου, απετέλεσε οικοδομικό υλικό. Οι Νάξιοι τεχνίτες είναι περιζήτητοι και φαίνονται τόσο πλούσιοι, ώστε να χαρίζουν οι ίδιοι στους θεούς μεγάλα και ασφαλώς πολυδάπανα έργα τους. Η Σφίγγα των Δελφών, οι περίφημοι Λέοντες της Δήλου, ο Οίκος των Ναξίων στη Δήλο είναι μερικά από τα σπουδαία έργα Ναξίων τεχνιτών.

Αρχαίες πληροφορίες αναφέρονται σε πρωτοπόρες ναξιακές οικογένειες μαρμαροτεχνιτών, όπως στην οικογένεια του Βύζη, του οποίου την υπογραφή έχουμε πάνω σε μαρμάρινα κεραμίδια της Ακρόπολης.

Ένα μέλος της οικογένειας αυτής, ο Φιλάδελφος, με τις οικονομίες του αποφάσισε να αγοράσει ένα αγρόκτημα.

Αιώνες μετά, ανασκαφές αποκάλυψαν ένα δερμάτινο μισοφαγωμένο σακούλι στο οποίο υπήρχαν αρκετά νομίσματα.

Μπορείτε να τα καταγράψετε; Ποια είναι η προέλευσή τους;

.....

.....

.....

.....

.....

Η Σφίγγα των Ναξίων
Αρχαιολογικό Μουσείο, Δελφοί

Τι απεικονίζουν τα νομίσματα και από ποιο υλικό είναι φτιαγμένα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Μπορείτε να φανταστείτε τη συνέχεια της ιστορίας;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΟΜΑΔΑ Ε΄

Η Σολύγεια ήταν μία πόλη «ατείχιστη». Δεν γνωρίζουμε πότε ιδρύθηκε ακριβώς, αλλά απείχε είκοσι στάδια από τον Ισθμό και 60 από την Κόρινθο. Υπήρξε το ορμητήριο των Κορινθίων κατά των Πελοποννησιακό πόλεμο. Δεν έχουμε πολλές πληροφορίες για την οικονομική δραστηριότητα της πόλης, αλλά η θέση της που σχετίζεται με πόλεις όπως η Επίδαυρος και η Κόρινθος μπορεί να μας βοηθήσει να σχηματίσουμε μία εικόνα.

Πρέπει να ήταν τα χρόνια της βασιλείας του Αλεξάνδρου του Γ΄, βασιλιά της Μακεδονίας όταν το εμπορικό καράβι του Αρτεμίσιου έπιασε λιμάνι στον Πειραιά. Εκεί πούλησε τα αγαθά που έφερνε από την Ανατολή και αποφάσισε να συνεχίσει το ταξίδι του για την Αδριατική θάλασσα. Θα έπρεπε να περάσει υποχρεωτικά από τον Ισθμό. Σας θυμίζουμε ότι οι Κορίνθιοι ήδη από τα γεωμετρικά χρόνια κατασκεύασαν τη Δίολκο, ένα «πλακόστρωτο δρόμο» που ένωνε το Λέχαιον και τις Κεγχρεές και με αυτόν τον τρόπο ένα καράβι που κατευθυνόταν στη Δύση δεν χρειαζόταν να κάνει τον γύρο της Πελοποννήσου. Ο Ισθμός έφερε πολλά χρήματα στους Κορίνθιους, αλλά και δημιουργούσε συνθήκες πλούτου για τις γύρω περιοχές, όπως η Σολύγεια. Ξαφνική καταιγίδα, ίσως και κεραυνός έπληξε το καράβι. Φωτιά, πρόσκρουση στα βράχια, πανικός στο πλήρωμα και το καράβι βούλιαξε.

Να καταγράψετε τις πληροφορίες από την προθήκη που αναφέρεται στα ευρήματα του Σοφικού (αρχαίας Σολύγειας).

Να σχεδιάσετε την πορεία του καραβιού.

Από ποιες χώρες της Ανατολής έρχεται; Από ποιες άλλες χώρες μπορεί να έχει περάσει;

.....
.....

Πώς γνωρίζουμε ότι έχει περάσει από τον Πειραιά;

.....

Από ποιες άλλες περιοχές υπάρχει πιθανότητα να περάσει; Γιατί;

.....

Από ποιες περιοχές/πόλεις προέρχονται τα νομίσματα;

.....
.....

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα τα νομίσματα;

.....

Τι απεικονίζουν;

.....

Τι ονομασία θα δίνετε στο εύρημα αυτό;

.....

Μπορείτε να φανταστείτε πώς εξελίχθηκε το ναυάγιο;

.....
.....
.....
.....
.....

ΟΜΑΔΑ Στ'

Η Αιτωλική Συμπολιτεία δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς ιδρύθηκε. Γνωρίζουμε όμως ότι ο Φίλιππος ο Β΄ παραχώρησε τη Ναύπακτο στους Αιτωλούς το 338 π.Χ. και απετέλεσε βασικό ορμητήριο για τις εξορμήσεις τους στις τριγύρω περιοχές. Η Αιτωλική Συμπολιτεία ήταν μία κοινότητα ή ένωση πόλεων κρατών που είχαν κοινή διοίκηση, κοινό νόμισμα και συγκεκριμένες διοικητικές αρχές. Υπήρξε η μόνη ενωμένη δύναμη που μπορούσε να αντισταθεί στην επέλαση των Ρωμαίων.

Η Αιτωλική Συμπολιτεία ήταν μια μορφή ομοσπονδιακού κράτους με βασικά χαρακτηριστικά της: την Αυτονομία των μελών της, την κοινή εξωτερική πολιτική και άμυνα, την ισοπολιτεία, που αποσκοπούσε στη σύσφιξη των δεσμών των κρατών τα οποία δεν ήταν πλήρη μέλη της καθώς και στην προστασία των φίλων τους, την ασυλία, δηλαδή τη νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των πολιτών της.

Είχαν καθιερώσει και κοινό νόμισμα, το οποίο κυκλοφορούσε σε όλες τις πόλεις-μέλη της συμπολιτείας.

Σας θυμίζει κάτι ανάλογο που συμβαίνει στις ημέρες μας; **Θα μπορούσατε να αναφέρετε μία τέτοια Κοινότητα ή Ένωση κρατών που να έχει κοινά οικονομικά συμφέροντα και να έχει κοινό νόμισμα;**

.....
.....

Να αναζητήσετε την προθήκη στην οποία υπάρχουν τα νομίσματα που απεκρύβησαν και να τα περιγράψετε.

Ρωμαϊκά δηνάρια χρονολογούνται τον 2^ο αι., π.Χ. Αθηναϊκές δραχμές νέας τεχνοτροπίας χρονολογούνται την ίδια περίοδο.

Από ποιες περιοχές/πόλεις προέρχονται τα νομίσματα;

.....
.....

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα τα νομίσματα;

.....

Τι απεικονίζουν;

.....

Τι ονομασία θα δίνατε στο εύρημα αυτό;

.....

Μπορείτε να φανταστείτε την ιστορία που κρύβουν αυτά τα νομίσματα;
Φανταστείτε ότι βρέθηκαν σε ένα δημόσιο κτήριο, το διοικητήριο, της
Συμπολιτείας.

.....
.....
.....
.....

